

Jaarverslag 2016

Brussel, 28 april 2017

Bij gebruik van gegevens en informatie uit dit jaarverslag wordt een correcte bronvermelding op prijs gesteld.

Goedkeuring raad: 28 april 2017

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	5
Deel 1 Activiteiten	6
Hoofdstuk 1 Overleg	7
1 Vergaderingen	7
2 Toelichtingen in raad en commissies	7
3 Toelichtingen door de MORA.....	9
4 Participatie MORA in externe organen.....	9
5 De MORA in de pers	11
6 De MORA en sociale media.....	12
Hoofdstuk 2 Blikvangers	13
1 Het Vlaams Klimaatbeleid	13
2 Het Mobiliteitsverslag 2016 in het teken van woon-werkverkeer	14
Hoofdstuk 3 Adviezen en publicaties	17
1 Advieswerk in cijfers	17
2 Adviezen.....	18
3 Mobiliteitsverslag	25
Hoofdstuk 4 Overzicht adviezen en publicaties	26
1 Adviezen.....	26
2 Andere publicaties.....	26
Deel 2 Organisatie	27
Hoofdstuk 1 Wetgeving.....	28
Hoofdstuk 2 Opdracht en werking	29
1 Opdracht	29
2 Werking	29

Hoofdstuk 3 Samenstelling MORA.....	30
1 Samenstelling MORA	30
Dagelijks bestuur.....	30
Wonen de vergadering bij met raadgevende stem.....	30
Leden	31
Plaatsvervangende leden	32
2 Samenstelling MORA - commissie goederenvervoer.....	33
Voorzitter.....	33
Vertegenwoordigers	33
3 Samenstelling MORA - commissie personenvervoer.....	34
Voorzitter.....	34
Vertegenwoordigers	34
Hoofdstuk 4 Medewerkers	37
Afkortingenregister	38

Voorwoord

Beste lezer

De Mobiliteitsraad kon ook in 2016 zijn rol als strategische adviesraad en als overlegplatform voor het mobiliteitsmiddenveld in Vlaanderen ten volle opnemen. Met achttien adviezen, een mobiliteitsverslag, een dialoog met de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken, toelichtingen in het Vlaams Parlement en andere fora, diverse informatieve hoorzittingen en boeiende debatten, was 2016 voor de MORA weer een goedgevuld en productief jaar. De raad gaf advies aan vijf verschillende ministers maar ook aan het Vlaams Parlement en de administratie. Daarnaast werkte de MORA ook samen met andere adviesraden aan gezamenlijke standpunten en visies. Dit getuigt van de grote diversiteit aan thema's en MORA-activiteiten binnen het ruime mobiliteitsdomein.

Onze adviezen gingen onder meer over de beheersovereenkomst van De Lijn, de vergroening van de verkeersfiscaliteit, het Vlaams klimaatbeleid, de Werkvennootschap, betere regelgeving en de complexe projecten. Dat de MORA ook kon adviseren over een conceptnota en een groenboek, meer in het bijzonder de conceptnota Basisbereikbaarheid en het groenboek Bestuur, gaf het mobiliteitsveld een uitgelezen kans om actief mee te denken in een vroeg stadium van de beleidsvoorbereiding en op die manier mee te werken aan de verdere uitwerking van het beleid.

Het belang van een goede interactie met het Vlaams Parlement staat buiten kijf. De MORA is daarom verheugd dat de Commissie voor de opvolging van het klimaatbeleid in Vlaanderen van het Vlaams Parlement, de MORA om advies vroeg over het klimaatbeleid voor de mobiliteitssector. Hiermee kon het mobiliteitsmiddenveld een bijdrage leveren aan het parlementair debat over het Vlaams klimaatbeleid; een debat dat uitmondde in een breedgedragen parlementaire resolutie.

In het Mobiliteitsverslag 2016 legden we de scope op het woon-werkverkeer in Vlaanderen, waarbij ook de economische poorten onder de loep werden genomen. Woon-werkverkeer is immers al geruime tijd een belangrijk thema voor het mobiliteitsmiddenveld en de MORA formuleerde hierover al herhaaldelijk aanbevelingen.

De Beleidsbrief 2016-2017 voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken werd dit jaar door minister Ben Weyts in de MORA toegelicht op 28 oktober. De MORA-leden konden in dialoog gaan met de minister over de beleidskeuzes voor het komende jaar. De MORA stelt het op prijs dat de minister de visie van het brede mobiliteitsmiddenveld aan bod laat komen.

Tot slot wil ik alle leden en experts van de Mobiliteitsraad en de MORA-commissies, alsook de medewerkers van het secretariaat bedanken voor hun inzet om via constructief overleg en de wil tot consensus te komen tot goede adviezen, gedragen door het brede mobiliteitsmiddenveld.

Veel leesplezier!

Daan Schalck
voorzitter MORA

Deel 1 Activiteiten

Hoofdstuk 1 Overleg

1 Vergaderingen

In 2016 vergaderde de plenaire Mobiliteitsraad 8 keer. Het dagelijks bestuur kwam eveneens 8 keer bijeen. Daan Schalck zit zowel het dagelijks bestuur als de plenaire vergadering voor.

De technische voorbereiding van adviezen, aanbevelingen, verslagen en rapporten gebeurt in de bijzondere MORA-commissies Personenvervoer en Goederenvervoer. De voorzitters van de MORA-commissie Goederenvervoer en de MORA-commissie Personenvervoer zijn respectievelijk Lode Verkinderen en Mark Keppens. De commissies kwamen 3 keer samen.

Afhankelijk van het thema werden de vergaderingen van de MORA-commissies aangevuld met verschillende ad hoc werkgroepen. Deze werkgroepen kwamen 4 keer samen, onder meer ter voorbereiding van de adviezen over de Werkvennootschap, het Vlaams klimaatbeleid en de beheersovereenkomst van De Lijn. De MORA stelt deze werkgroepen open voor andere adviesraden als de toelichting aansluit bij hun werking. Zo waren de SERV-Commissies Economie en Begroting, Financiën en Overheid uitgenodigd tijdens de toelichting van kabinet Weyts en PWC over De Werkvennootschap.

Daarnaast participeerde de MORA aan de gezamenlijke werkgroep gecoördineerd door de SERV, ter voorbereiding van het gemeenschappelijk advies over betere regelgeving. Deze werkgroep kwam 2 keer samen.

2 Toelichtingen in raad en commissies

In 2016 ontving de MORA tal van externe sprekers die uiteenlopende mobiliteitsonderwerpen nader belichtten en waarmee de raadsleden en/of de leden van de MORA-commissies in dialoog konden gaan.

- Op 19 januari gaf Shana Debrock van het departement Ruimte Vlaanderen een stand van zaken van de ontwikkeling van het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen met specifieke aandacht voor de koppeling tussen ruimte en mobiliteit.
- Op 20 september gaven Wouter Casteels van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en Isabel Jacobs en Yann van Rompaey van het kabinet Weyts nadere toelichting over de Werkvennootschap. Om tot een gecoördineerde en integrale aanpak van infrastructuurprojecten te komen besloot de Vlaamse Regering om een projectvennootschap voor infrastructuurwerken op te richten. De MORA adviseerde hierover op 2 september 2016.
- Op 18 oktober lichtten Katrien Backx van het Vlaams Instituut voor de Mobiliteit (VIM) en Silvie Broekx van KPMG de resultaten toe van het proefproject over het “intelligent mobiliteitsbudget”, waarbij 123 werknemers uit 12 ondernemingen gedurende 6 à 12 maanden een mobiliteitsbudget konden uittesten.
- Op 28 oktober presenteerde Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken zijn Beleidsbrief 2016-2017 in de MORA. Daarna konden de MORA-leden in dialoog gaan met de minister over de beleidsvoornemens.

Op 8 november gaf Jan Blomme, Gewestelijk Havencommissaris, een uiteenzetting over de hinterlandproblematiek van de Vlaamse zeehavens. De toelichting kaderde binnen de activiteiten van de MORA rond economische knooppunten, comodaliteit en logistiek. De connectie met het hinterland is één van de belangrijkste knelpunten voor onze havens.

Eveneens op 8 november gaven Frederik Buffel van het departement MOW en Bert De Bondt van het team Complexe Projecten een toelichting bij het complex project over de toegankelijkheid van de (achter)haven van Zeebrugge. De MORA werd hierover om advies gevraagd in het kader van de nieuwe procesaanpak voor complexe projecten zoals voorzien in het decreet betreffende complexe projecten van 25 april 2014.

- Op 25 november gaf Johan Schoups van VIAPASS een evaluatie van de eerste zeven maanden na invoering van de kilometerheffing voor vrachtwagens die op 1 april 2016 is ingevoerd.
- Ook op 25 november gaven Erika Verstrepen van het departement MOW en Gerard Vanhaver en Sven Van Hoorebeeck van het studiebureau PWC nadere toelichting bij de aangekondigde studie over de introductie van een slimme kilometerheffing voor lichte voertuigen. Hierbij werd ingegaan op de context, het plan van aanpak en het participatietraject.
- Op 16 december lichtten Piet Demunter, Bjorn Hassert en Alain Vandenplas van Brussels Airport Company (BAC) de nieuwe strategische langetermijnvisie 2040 voor Brussels Airport toe. Aansluitend hierop gaf Joost Swinnen van De Lijn nadere toelichting over de bereikbaarheid van de luchthaven en de luchthavenregio via het openbaar vervoer. Daarbij werd vooral ingezoomd op de ontwikkelen met betrekking tot het Brabantnet.

3 Toelichtingen door de MORA

De MORA nodigde niet alleen externe sprekers voor toelichting en debat binnen de MORA uit. Het MORA-secretariaat werd op zijn beurt meermaals uitgenodigd door externe organen om toelichting te geven bij MORA-adviezen of om in dialoog te gaan over diverse mobiliteitsthema's.

- Op 6 oktober vond het jaarlijkse ITS Belgium Congress plaats. Het MORA-secretariaat fungeerde als moderator voor de workshop omtrent kilometerheffing.
- 12 oktober gaf de MORA in de SERV toelichting bij zijn advies over betere regelgeving en regelluwe proeftuinen van 30 september. De raad besliste om mee in te stappen in het gezamenlijke advies van de SERV en andere adviesraden over betere regelgeving en vanuit zijn beleidsdomein een input onder de vorm van een advies aan te leveren.
- Het Leuven Mobiliteit Research Centre (L-Mob) organiseerde op 27 oktober een studiedag met als titel "Rekeningrijden is er morgen". Op deze dag kwamen zowel academici, studie bureaus, organisaties als parlementairen aan het woord. De MORA gaf met een presentatie het standpunt van het maatschappelijk mobiliteitsmiddenveld weer over een kilometerheffing voor alle voertuigen.
- Op 15 december werd de MORA uitgenodigd in de Commissie Mobiliteit en Openbare Werken van het Vlaams Parlement om op de hoorzitting over het ontwerp van decreet over de totstandbrenging van de Werkvennootschap, zijn advies over de Werkvennootschap van september 2016 toe te lichten.

4 Participatie MORA in externe organen

- In 2014 startte het proefproject met langere en zwaardere vrachtwagens of LZV's. Het MORA-secretariaat is lid van de evaluatiecommissie van het proefproject LZV die het proefproject opvolgt en evalueert. Het proefproject duurde initieel tot juni 2016 maar werd met 2 jaar verlengd na positieve evaluatie. Daarnaast startte de Vlaamse overheid in 2016 met de voorbereiding van een tweede proef met LZV's. Het kader en de modaliteiten voor deze bijkomende proef worden ook in de evaluatiecommissie besproken. De evaluatiecommissie kwam in 2016 drie keer samen; op 18 mei, 14 september en 30 november.
- Het MORA-secretariaat nam deel aan alle bijeenkomsten van de CRB-subcommissie 'Kostprijs van het woon-werkverkeer in België'. Deze commissie kwam in 2016 vier keer samen, namelijk op 12 mei, 8 juni, 6 juli en 23 augustus.
- Op 25 oktober organiseerden het departement MOW en het departement LNE een Klimaatrondetafel Mobiliteit, Logistiek en Voertuigen. Centraal stond de vraag wat elke stakeholder kan bijdragen aan het bereiken van minder voertuigkilometers in duurzamere voertuigen en hoe de overheid daar bij kan helpen. Het MORA-secretariaat nam actief deel aan de workshops.
- Op het Partnerforum Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) van 18 februari kreeg het maatschappelijk middenveld de kans om in verschillende thematische werksessies input te geven over de werktekst van het witboek BRV en zo een bijdrage te leveren aan het lopende debat. Het secretariaat van de Mobiliteitsraad, alsook meerdere MORA-leden waren aanwezig op dit partnerforum.

- Het MORA-secretariaat volgt de werkzaamheden van het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid op via deelname aan de bijeenkomsten van de verschillende werkkamers. De werkkamer Educatie & Sensibilisering kwam samen op 27 januari, 25 februari en 22 september. De werkkamer Infrastructuur vergaderde op 26 januari en 23 februari. De werkkamer Evaluatie & Monitoring ging door op 29 januari, 26 februari en 23 september.
- De Vlaamse actoren op het vlak van verkeersveiligheid worden sinds 2000 verenigd in het Vlaams Forum Verkeersveiligheid (VFV). De MORA is lid van het VFV en het MORA-secretariaat volgt de werkzaamheden op. De bijeenkomsten van het VFV waren op 11 maart en 23 september.
- Het MORA-secretariaat neemt deel aan de bijeenkomsten van de werkgroep EU Havenbeleid van de Vlaams Havencommissie. Deze werkgroep kwam in 2016 samen op 4 mei 2016.
- Het MORA-secretariaat zetelde in de jury voor de Business Mobility Awards. Dit overleg vond plaats op 14 oktober. De prijs werd uitgereikt op het event Shift Up, op 21 oktober in het Vlaams Parlement.
- Ter voorbereiding van het gezamenlijk advies SERV-strategische adviesraden over betere regelgeving nam het MORA-secretariaat actief deel aan de werkgroepen van 22 juni, 9 september en 12 oktober.
- In het kader van de totstandkoming van het SERV-advies 'Pendelen en Werkbaar Werk' nam het MORA-secretariaat op 19 april en 27 mei actief deel aan de SERV ad-hoc commissies.

5 De MORA in de pers

Figuur 1 MORA in de pers

De adviezen en aanbevelingen van de MORA werden in 2016 meermaals opgepikt door de pers:

▀ **De Morgen, Het Laatste Nieuws, Deredactie.be** (7 juni 2016)

Over het advies van de MORA aan de bijzondere Klimaatcommissie van het Vlaams Parlement over het klimaatbeleid voor de mobiliteitssector.

▀ **De Tijd** (31 juli 2016), **FLAWS** (2 augustus 2016)

Over het Mobiliteitsverslag 2016 van de MORA waaruit onder meer blijkt dat België één van de meest congestiegevoelige landen van Europa is.

■ **Metro** (5 september 2016)

Over het MORA-advies over de Transitiebeheersovereenkomst voor De Lijn.

■ **FLAWS** (21 september 2016)

Over het advies van de MORA over voorontwerp van decreet inzake de fusie van Waterwegen en Zeekanaal (W&Z) en De Scheepvaart.

6 De MORA en sociale media

De MORA heeft sinds 2012 een eigen Twitteraccount (@Mobiliteitsraad). Hierop worden de verschillende activiteiten van de Mobiliteitsraad gepost zoals de publicatie van adviezen, conferenties, enz. Daarnaast vindt u er ook de activiteiten die georganiseerd worden door de organisaties die in de MORA vertegenwoordigd zijn alsook verwijzingen naar artikels, studies, persmomenten, evenementen, beleidsbeslissingen en -acties, enz. die betrekking hebben op mobiliteit in zijn ruime betekenis. Eind 2016 had de Twitteraccount 1200 volgers.

Figuur 2 MORA op twitter

Hoofdstuk 2 Blikvangers

Met onder meer achttien adviezen en een mobiliteitsverslag was 2016 voor de MORA een goedgevuld jaar. Zonder afbreuk te doen aan de andere werkzaamheden en producten willen we in dit hoofdstuk enkele thema's extra belichten:

- Het Vlaams klimaatbeleid
- Het Mobiliteitsverslag 2016 over het woon-werkverkeer

1 Het Vlaams Klimaatbeleid

De MORA kreeg in 2016 voor de eerste maal een rechtstreekse adviesvraag van het Vlaams Parlement. De bijzondere Commissie voor de opvolging van het klimaatbeleid in Vlaanderen van het Vlaams Parlement vroeg de MORA om advies over het klimaatbeleid voor de mobiliteitssector. De Commissie wilde onder meer nagaan welke bijdrage Vlaanderen kan leveren aan de klimaat- en energiedoelstellingen van Europa en hoe men de vooropgestelde doelstellingen kan integreren in alle relevante beleidsdomeinen, dus ook in het mobiliteitsdomein.

In zijn advies (van 3 juni 2016) erkent de MORA dat de transportsector een wezenlijke bijdrage zal moeten leveren in de CO₂-reductie en dat er een trendbreuk nodig zal zijn naar een nieuw mobiliteitssysteem dat gebaseerd is op het basisprincipe van de comodaliteit. De uitwerking van dit mobiliteitssysteem vraagt een integraal beleid en een mix van maatregelen.

Voor de MORA is het Mobiliteitsplan Vlaanderen het uitgelezen instrument om hiervoor het beleidskader uit te werken. Aangezien het Mobiliteitsplan Vlaanderen nog in voorbereiding is kan het maatschappelijk debat over dit kader echter nog niet ten grondeworden gevoerd.

Om positieve klimaateffecten te hebben binnen de sector van mobiliteit en verkeer moet volgens de MORA vooral gewerkt worden op drie sporen: het beheersen van de afgelegde kilometers, het beperken van de emissies en het beperken van de verkeersgeneratie. Binnen deze contouren ziet de MORA een aantal maatregelen met een significante impact op het bereiken van de klimaatdoelstellingen:

Sturende kilometerheffing voor alle wegverkeer

De invoering van een sturende kilometerheffing voor alle wegverkeer is de maatregel met het grootste CO₂-reductiepotentieel. Binnen het mobiliteitsmiddenveld groeit de bereidheid om het maatschappelijk debat hierover te voeren. Eerst moet wel onderzocht worden wat maatschappelijke en economische impact is en moet de Vlaamse Regering aangeven welke doelstellingen ze wenst te bereiken met het prijsinstrument.

Versterken van de alternatieven voor de wagen

Verduurzaming van het vervoer is mogelijk indien het concept van basisbereikbaarheid wordt aangewend om de alternatieven voor de wagen te versterken. Dit kan onder meer door in te zetten op een ruimtelijk beleid dat gericht is op nabijheid, de bundeling van functies en het versterken van kernen. Onder meer een hoogwaardig vraaggericht netwerk van openbaar vervoer met voldoende capaciteit, spreiding en gebruikscomfort is hiervoor nodig. In zijn advies

pleit de MORA ervoor om prioritair in te zetten op de ontwikkeling van voorstadsnetten rond Brussel, Antwerpen en Gent en op een verhoging van de commerciële snelheid van het collectief en openbaar vervoer.

Verduurzamen van het woon-werkverkeer

Naast een verhoging van de impact van het Pendelfonds ziet de MORA het mobiliteitsbudget als belangrijk instrument naar een meer multimodale en duurzame woon-werkmobiliteit.

Verduurzamen van de logistieke sector

De MORA vindt dat de logistieke sector een Vlaamse speerpuntsector moet blijven. Deze ambitie verzoenen met de verwachtingen en doelstellingen op het vlak van klimaat en milieu is hierbij de grootste uitdaging. Naast infrastructurele maatregelen zoals de realisatie van missing links en dynamisch verkeers- en vervoersmanagement zijn er nog een aantal maatregelenpistes die kunnen bijdragen tot het verduurzamen van de logistieke sector, waaronder bundeling van goederenstromen, duurzame stedelijke distributie, stimuleren van innovatie en ECO-driving.

Lokaal beleid

Op lokaal niveau kunnen duurzamere stedelijke distributie, de lage emissiezones en een duurzaam parkeerbeleid op korte termijn bijdragen aan de klimaatdoelstellingen.

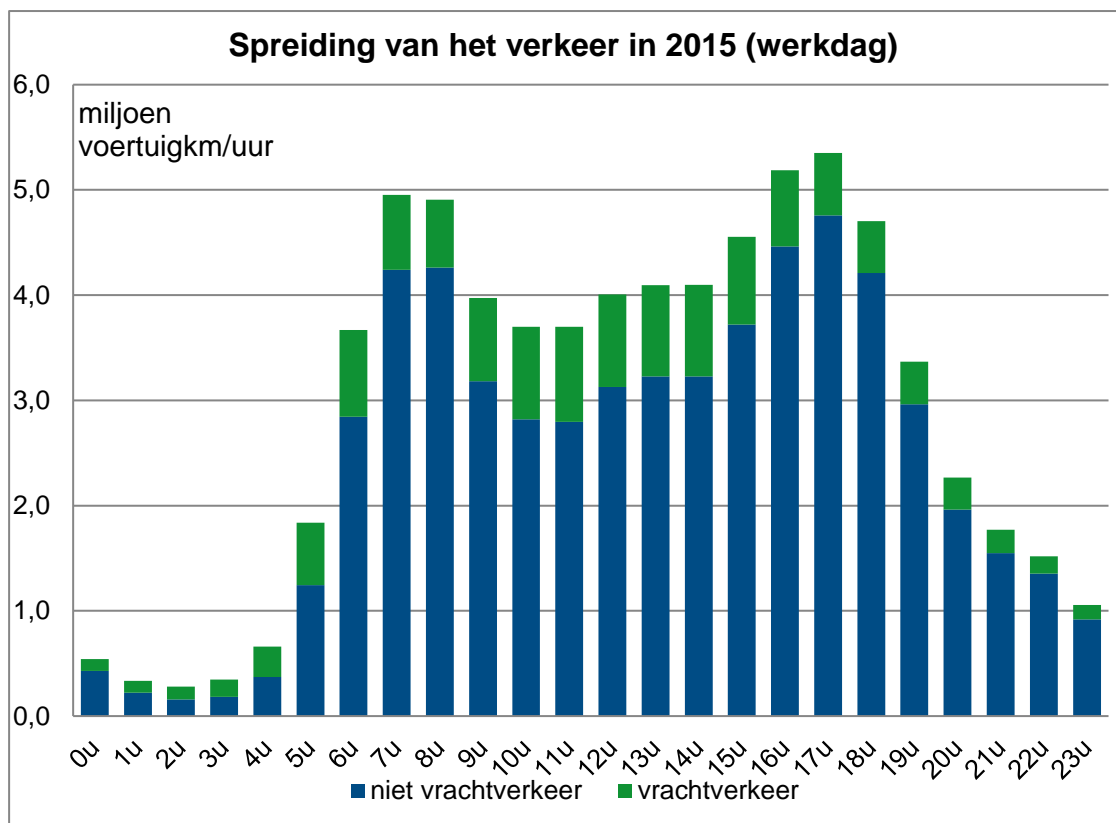
2 Het Mobiliteitsverslag 2016 in het teken van woon-werkverkeer

In zijn Mobiliteitsverslag 2016 nam de MORA het thema woon-werkverkeer onder de loep. Niet toevallig één van de belangrijkste thema's voor het mobiliteitsmiddenveld en voor het beleid. Zowel in het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 als in de Beleidsnota MOW staat de bereikbaarheid van school en werk prominent op de agenda.

Het woon-werkverkeer heeft een enorme impact op ons mobiliteitssysteem en op de capaciteit van onze vervoersinfrastructuur - het wegennet en het openbaar vervoernetwerk - tijdens de spitsuren. De prognoses van het Federaal Planbureau geven aan dat het woon-werkverkeer in België over de periode 2012-2030 zal toenemen van 35,7 miljard tot 39,4 miljard reizigerskilometer, ofwel een stijging van 10,2% met een gemiddelde jaarlijkse groei van 0,5%.

De auto is en blijft het dominante vervoermiddel in het woon-werkverkeer. Tussen 2012 en 2030 stijgt het aandeel van 76% tot 80% van de reizigerskilometer. Vooral tijdens de ochtend- en avondspits staat de weginfrastructuur extra zwaar onder druk. Het is tijdens de spits dat het merendeel van het woon-werkverkeer wordt afgewikkeld.

Figuur 2 Spreiding van het verkeer

De forse toename van het verkeer en vervoer en in het verlengde daarvan ook de toename van de congestie tijdens de piekperiodes heeft m.a.w. voor het woon-werkverkeer via de weg grote implicaties.

Het profiel van de pendelende Vlaming

De tijd die elke persoon dagelijks besteedt aan pendelen, hangt nauw samen met verschillende factoren zoals woon- en werklocatie, de gebruikte modus, leeftijd, geslacht of sector. De MORA verzamelt in zijn Mobiliteitsverslag een aantal indicatoren die een beeld moeten schetsen van het pendelverkeer in Vlaanderen. Enkele vaststellingen:

- Tussen 1991 en 2010 is het aandeel werkenden in eigen gemeente gedaald van 43% tot 26%. De overige 74% werkt dus buiten de eigen woongemeente;
- Bijna 71% van de Vlamingen gaat met de auto naar het werk. 67% doet dat als autosolist. Het aandeel van de fietsers neemt licht toe;
- De gemiddelde pendelafstand van vrouwen is 18 kilometer en van mannen 23 kilometer;
- Mensen met een laag inkomen pendelen gemiddeld 15 kilometer, zij met een hoger inkomen gemiddeld 23 kilometer.

De kostprijs van woon-werkverkeer

Om de huidige en toekomstige congestieproblemen aan te pakken, worden vanuit de verschillende beleidsniveaus oplossingen naar voor geschoven die een impact kunnen hebben op de kostprijs van het woon-werkverkeer. Voorbeelden hiervan zijn het mobiliteitsbudget en een kilometerheffing voor personenwagens. Een zicht op de kostenstructuur van het huidige woon-werkverkeer is daarom belangrijk.

Het Mobiliteitsverslag neemt daarom informatie op over de fiscale regelgeving en de RSZ-regelgeving met betrekking tot de verschillende modi in het woon-werkverkeer, de uitgaven en ontvangsten verbonden aan het woon-werkverkeer, de maatschappelijke kosten en baten van het woon-werkverkeer en een simulatie van de kostprijs van vervoermiddelen in het woon-werkverkeer volgens afstand.

De secretariaten van de MORA, de CRB, de NAR, de ESRBHG, CESW en de SERV, in samenwerking met het Federaal Planbureau, stelden in 2016 een inventaris op van het regelgevend kader voor het woon-werkverkeer en van de beschikbare gegevens over de kostprijs van het woon-werkverkeer in België.

Het woon-werkverkeer en de economische poorten

De economische poorten hebben door hun ligging en activiteiten enkele specifieke eigenschappen die ook een impact hebben op de aard van het woon-werkverkeer.

Zo zijn ze voor het woon-werkverkeer nog grotendeels gericht op de auto. Voor werknemers die om diverse redenen niet kunnen beschikken over een auto om te pendelen naar de poorten, zijn onze economische poorten, en meer in het bijzonder de bedrijven die binnen deze poorten actief zijn, moeilijker bereikbaar. Op die manier dreigt een mismatch te ontstaan tussen de vraag naar werknemers en het aanbod. De laatste jaren heeft zich wel een lichte kentering en een zekere mental shift ingezet. Stilaan worden zowel vanuit de overheid als vanuit de poorten zélf, initiatieven genomen om een modale verschuiving in het woon-werkverkeer van de economische poorten te realiseren.

Het beleid

Het woon-werkverkeer komt in diverse Vlaamse beleidsinitiatieven en –voornemens aan bod. Eén van de belangrijkste instrumenten om het woon-werkverkeer te verduurzamen is het Pendelfonds. Het Pendelfonds subsidieert projecten die tot doel hebben om het aantal autoverplaatsingen op het vlak van woon-werkverkeer te verminderen. De eerste pendelfondsoproep ging van start in 2007. Sindsdien zijn er 9 oproepen gelanceerd.

Het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 geeft aan dat de Vlaamse Regering bedrijven zal aanmoedigen om werk te maken van duurzaam woon-werkverkeer, waarbij de efficiënte ontsluiting van bedrijventerreinen een prioriteit is.

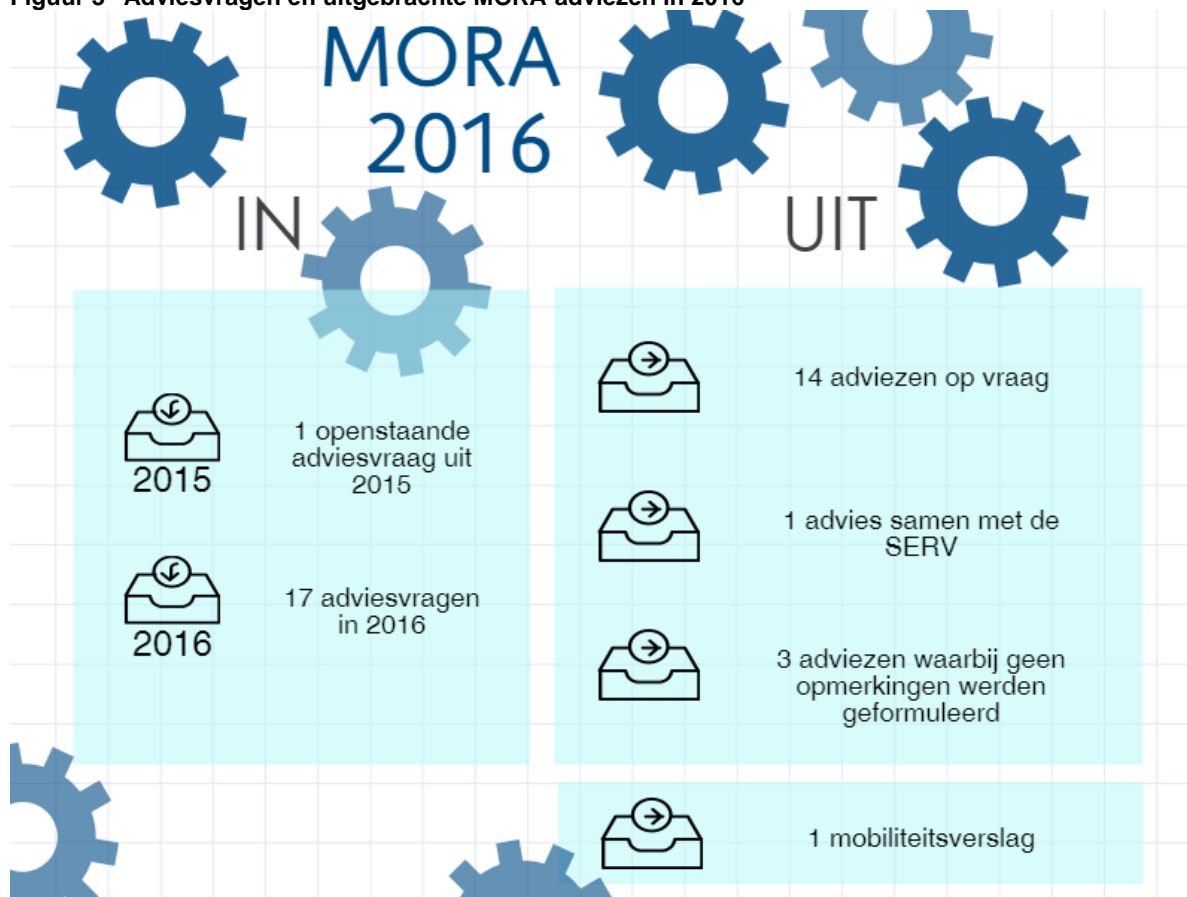
In de Beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2014-2019 is een vlotte bereikbaarheid van school of werk één van de hoofdthema's. Volgende instrumenten kunnen hiertoe bijdragen:

- Inzetten op comfort en snelheid van andere vervoersmodi, door te investeren in infrastructuur en door de doorstroming te verbeteren;
- Werk maken van een sterkere verknoping van de verschillende netwerken met duidelijke informatie voor de reiziger.

Hoofdstuk 3 Adviezen en publicaties

1 Advieswerk in cijfers

Figuur 3 Adviesvragen en uitgebrachte MORA-adviezen in 2016

De MORA ontving in 2016 18 adviesvragen. Is er bij een adviesvraag overlapping met het werkteerrein van een andere strategische adviesraad, dan wordt samenwerking afgewogen. In 2016 werkte de MORA 1 keer samen met een andere adviesraad.

In 2016 bracht de MORA 18 adviezen uit (zie figuur 3):

- 14 adviezen op vraag;
- 1 advies op eigen initiatief als input voor een gezamenlijk SERV-advies;
- Voor 3 adviesvragen besliste de MORA geen opmerkingen te formuleren.

De MORA bracht in 2016 adviezen uit over zeer diverse thema's, waaronder fiscaliteit, regelgeving, beleid, infrastructuur, basisbereikbaarheid openbaar vervoer, klimaatbeleid en goederenvervoer .

2 Adviezen

Welke adviezen bracht de MORA in 2016 uit?

In 2016 bracht de MORA 18 adviezen uit:

- 4 adviezen waren op vraag van de minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn. Ze handelden over:
 - de conceptnota Basisbereikbaarheid
 - de transitiebeheersovereenkomst van De Lijn
 - de Werkvennootschap
 - de herstructurering van de Vlaamse waterwegen
- 1 advies was op vraag van de minister van Omgeving, Natuur en Landbouw. Het handelde over:
 - het wegverkeers- en spoorwegverkeerslawaaï
- 2 adviezen waren op vraag van de minister-president en minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed. Ze handelden over:
 - het groenboek Bestuur
 - onteigeningen voor het algemeen nut
- 5 adviezen waren op vraag van de minister van Begroting, Financiën en Energie. Ze handelden over:
 - programmadedcreet begroting 2016
 - terugbetaling van de verkeersbelasting voor gecombineerd vervoer (ontwerp van decreet en ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering)
 - vergroening van de verkeersfiscaliteit
 - het Verkeersveiligheidsfonds
- 1 advies was op vraag van het departement MOW over:
 - het complex project Toegankelijkheid (achter)haven Zeebrugge
- 1 advies was op vraag van het Vlaams Parlement over:
 - het Vlaams klimaatbeleid
- 1 advies was op eigen initiatief als input voor het gezamenlijk SERV-advies over betere regelgeving

Op 3 adviesvragen formuleerde de MORA geen opmerkingen:

- Van de minister van Begroting, Financiën en Energie over de [oprichting van een bemiddelende instantie in het kader van de kilometerheffing](#)
- Van de minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn over het [vervoer van gevaarlijke goederen via de binnenvaart](#)
- Van de minister-president en minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed over het [Vlaams vrijwilligersbeleid](#)

Advies over de conceptnota Basisbereikbaarheid

26/02/2016

De MORA is tevreden met de methodologie van een conceptnota. Het geeft de verschillende stakeholders in het mobiliteitsveld een uitgelezen kans om actief mee te denken aan de verdere uitwerking van het concept basisbereikbaarheid. Het stelt de MORA ook in staat mee te werken aan de ambitieuze doelstelling van de Vlaamse Regering om het decretaal verankerde concept van basismobiliteit om te vormen tot basisbereikbaarheid.

Contactpersoon

Koen De Meyer, tel. 02 209 01 24, kdmeyer@serv.be

[lees het advies](#)

Advies begrotingsaanpassing 2016 - Verkeersveiligheidsfonds

27/04/2016

De MORA is van oordeel dat de financiering van het Verkeersveiligheidsfonds alsook de uitgaven ervan zo transparant mogelijk moeten gebeuren en dat deze transparantie zich best ook vertaalt in een duidelijke en gedetailleerde beschrijving in de begroting. Op die manier is een continu zicht mogelijk op de reguliere inkomsten en uitgaven van het fonds.

Contactpersoon

Frank Van Thillo, tel. 02 209 01 20, fvthillo@serv.be

[lees het advies](#)

Advies onteigeningen van algemeen nut

29/04/2016

De MORA vindt dat er degelijk juridisch werk is afgeleverd dat geleid heeft tot een eengemaakte en moderne procedure. Vanuit het perspectief van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken vraagt de MORA vooral een aantal verduidelijkingen. Een toetsing van het ontwerpdecreet bij de stakeholders op het terrein kan het geleverde werk nog robuuster maken. De MORA wijst uitdrukkelijk op de verantwoordelijkheid voor de opvolging van die mobiliteitsprojecten die zowel onder de Vlaamse als federale regelgeving zullen vallen.

Contactpersoon

Frank Van Thillo, tel. 02 209 01 20, fvthillo@serv.be

[lees het advies](#)

Contactpersoon

Ann Wuyts, tel. 02 209 01 22, awuyts@serv.be

[lees het advies](#)

Advies over het voorontwerp van decreet houdende diverse fiscale bepalingen

18/08/2016

De MORA formuleert in het advies opmerkingen over de artikelen die handelen over de kilometerheffing voor vrachtwagens. Hij stelt vast dat sommige data in het voorontwerp niet altijd overeenkomen met de door de Europese Commissie opgelegde startdata. Daarom vraagt de MORA om dit dossier conform te maken met de Europese regelgeving. De Mobiliteitsraad vindt het positief dat de Vlaamse Regering milieuvriendelijke voertuigen bevoordeelt en vindt dat de meest milieuvriendelijke voertuigen de laagste tarieven binnen hun gewichtsklasse moeten krijgen.

Contactpersoon

Ann Wuyts, tel. 02 209 01 22, awuyts@serv.be

[lees het advies](#)

Advies over de herstructurering van Waterwegen en Zeekanaal NV en De Scheepvaart NV

02/09/2016

De MORA neemt akte van de oprichting van “De Vlaamse Waterweg NV” door de fusie van Waterwegen en Zeekanaal NV en De Scheepvaart NV. De oprichting van “De Vlaamse Waterweg NV” past binnen de doelstelling van het Vlaamse Regeerakkoord 2014-2019 om een kleinere, slagkrachtige overheid met minder administratieve lasten en meer klantvriendelijkheid te creëren door een fusie van entiteiten. De raad vraagt de Vlaamse Regering om na de fusie de werking van de nieuwe entiteit op te volgen en de beoogde efficiëntiewinsten te evalueren.

Contactpersoon

Ann Wuyts, tel. 02 209 01 22, awuyts@serv.be

[lees het advies](#)

Advies over de Werkvennootschap

02/09/2016

Om tot een gecoördineerde en integrale aanpak van infrastructuurprojecten te komen besloot de Vlaamse Regering om een projectvennootschap voor infrastructuurwerken op te richten, De Werkvennootschap. De MORA blijft het streven van de Vlaamse Regering om het infrastructuurbeleidsproces te versnellen en te komen tot een meer gecoördineerde realisatie van

infrastructuurwerken via een integraal projectleiderschap ondersteunen. In het voorontwerp van decreet mist de Mobiliteitsraad de concrete elementen die aangeven hoe De Werkvennootschap de doelstellingen omtrent versnellen en verbeteren van het beleidsproces en het blijven realiseren van projecten via PPS zal realiseren. Hiervoor bevat het nog te veel onduidelijkheden.

Contactpersoon

Ann Wuyts, tel. 02 209 01 22, awuyts@serv.be

[lees het advies](#)

Advies over de transitiebeheersovereenkomst van De Lijn

02/09/2016

De MORA raadt de Vlaamse Regering aan om de transitiebeheersovereenkomst met De Lijn voor vier jaar te laten gelden van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020. Deze timing biedt duidelijkheid voor de reiziger, De Lijn en voor de exploitanten.

De transitiebeheersovereenkomst met De Lijn moet volgens de MORA bepalingen bevatten om te voldoen aan volgende uitdagingen:

- De continuïteit van de dienstverlening van De Lijn moet worden gegarandeerd zodat de reiziger zijn bestemmingen vlot kan blijven bereiken. Dit impliceert dat de reiziger centraal moet staan bij de opmaak van de transitiebeheersovereenkomst.
- In het transitieproces naar de geplande regelgeving van basisbereikbaarheid in 2018, moet er binnen de vervoersgebieden die deel uitmaken van de proefprojecten basisbereikbaarheid ruimte zijn om uit te zoeken welke actor het best in staat is om bereikbaarheidsoplossingen aan te reiken. De MORA raadt aan om, na de evaluatie van de proefprojecten basisbereikbaarheid, de nieuwe inzichten te verwerken in een transitieplan en dit als addendum toe te voegen aan de transitiebeheersovereenkomst.

Contactpersoon

Koen De Meyer, tel. 02 209 01 24, kdmeyer@serv.be

[lees het advies](#)

Advies betere regelgeving

30/09/2016

De MORA focust in het advies vooral op het concept van regelluwe proeftuinen. Op basis van de ervaringen met regelluwe proeftuinen in het domein Mobiliteit en Openbare Werken (proefprojecten LZV's, basisbereikbaarheid en kilometerheffing personenwagens), formuleert het advies aandachtspunten en voorstellen voor het beleid. Het gaat hierbij onder meer over het belang van een grondige voorbereiding, een doelgericht participatietraject, een duidelijke kadering in de besluitvorming, onafhankelijke

evaluatie en validatie, duidelijkheid over de financiering, transparante communicatie, wetenschappelijke onderbouwing, enz. Voorts doet de raad nog enkele voorstellen die kunnen leiden tot administratieve vereenvoudiging en het verlagen van de regeldruk in het mobiliteitsdomein.

Het advies diende ook als input voor het gezamenlijke advies van de SERV over structurele initiatieven inzake administratieve vereenvoudiging, verlaging van de regeldruk en het concept van regelluwe proeftuinen.

Contactpersoon

Nico Milo, tel. 02 209 01 21, nmilo@serv.be

[lees het advies](#)

Advies besluit wijziging Vlaamse Codex Fiscaliteit inzake gecombineerd vervoer

28/10/2016

De MORA gaf eerder advies over het voorontwerp van decreet betreffende de wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, wat betreft de terugbetaling van de verkeersbelasting voor gecombineerd vervoer. Daarin riep de MORA op om zeker werk te maken van de vereenvoudiging van de terugbetaling van de verkeersbelasting. In het voor advies voorgelegde besluit is deze vereenvoudigde procedure opgenomen. De MORA kan zich vinden in deze procedure.

Contactpersoon

Ann Wuyts, tel. 02 209 01 22, awuyts@serv.be

[lees het advies](#)

Advies over het complex project Toegankelijkheid (achter)haven Zeebrugge

18/11/2016

Het advies kadert in de nieuwe procesaanpak van de complexe projecten. De MORA vindt het positief dat in navolging van het decreet complexe projecten ook werk werd gemaakt van een vertaling op het terrein en doet in het advies suggesties om het beleidsproces voor complexe projecten nog te verbeteren:

- Zorg voor een evenwichtig participatietraject in alle fasen van het beleidsproces;
- Betrek de strategische adviesraad ook in de verkenningsfase van het proces;
- Zorg voor zo groot mogelijke transparantie op het vlak van timing en financiering;
- Maak werk van een ruime en gedragen projectevaluatie;
- Streef naar eenduidige en transparante communicatie;
- Zorg voor een duidelijke probleemstelling in de verkenningsfase;
- Maak toetsing van het voorkeursalternatief aan gewijzigde omstandigheden mogelijk;
- Verschaf inzicht in de effecten op mobiliteit en logistieke stromen.

Contactpersoon

Nico Milo, tel. 02 209 01 21, nmilo@serv.be

[lees het advies](#)

Advies over de vergroening van de verkeersfiscaliteit

16/12/2016

De Mobiliteitsraad is een voorstander van het vergroenen van verkeersgerelateerde belastingen om het (vracht)wagenvoerpark milieuvriendelijker te maken. In zijn advies benadrukt hij dat het belangrijk is om de maatregel in te passen in een algemeen mobiliteits- en fiscaliteitsbeleid. Dit langetermijnbeleid moet een visie bevatten over hoe de belasting op het bezit van een voertuig kan verschuiven naar een belasting volgens het principe 'de gebruiker betaalt'.

In de tariefvariëaties van de vergroende verkeersbelasting die de Vlaamse Regering voorziet, vraagt de MORA om de meest milieuvriendelijke voertuigen het sterkst te bevoordelen en het verschil met de andere categorieën te optimaliseren.

De MORA vindt dat de Vlaamse Regering voorzichtig moet omspringen met het vrijstellen van voertuigen van verkeersgerelateerde belastingen omdat de maatschappelijke kosten van een voertuig verder reiken dan enkel de emissies. Wil de Vlaamse Regering tegen het advies in toch vrijstellingen voorzien, dan moeten deze beperkt zijn in tijd. Er moet zo snel mogelijk werk worden gemaakt van het vereiste samenwerkingsakkoord om ook de verkeersbelasting op de leasingswagens te vergroenen.

Contactpersoon

Ann Wuyts, tel. 02 209 01 22, awuyts@serv.be

[lees het advies](#)

Advies Groenboek Bestuur

16/12/2016

De MORA apprecieert het reëel engagement van de Vlaamse Regering om participatie en betrokkenheid in een vroeg stadium van het beleidsproces te voorzien. Ook de maximale inzet van digitale en open consultaties en het werken via roadmaps om de voorspelbaarheid van het beleidsproces te verhogen is positief.

In het advies maakt de MORA enkele bedenkingen bij het voorstel om de rol van de Strategische adviesraden te 'herijken'. In het Groenboek wordt te snel voorbijgegaan aan de bijdrage van de MORA-adviezen aan de onderbouwing van het debat in het Vlaams Parlement. Daarnaast vindt de MORA de afschaffing van de verplichte adviesvraag geen goede zaak.

In het advies vraagt de MORA ook om voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken verdere versnippering van de adviesstructuren en participatietrajecten tegen te gaan, en mee te ijveren voor een betere integratie van de participatieprocessen.

Contactpersoon

Frank Van Thillo, tel. 02 209 01 20, fvthillo@serv.be

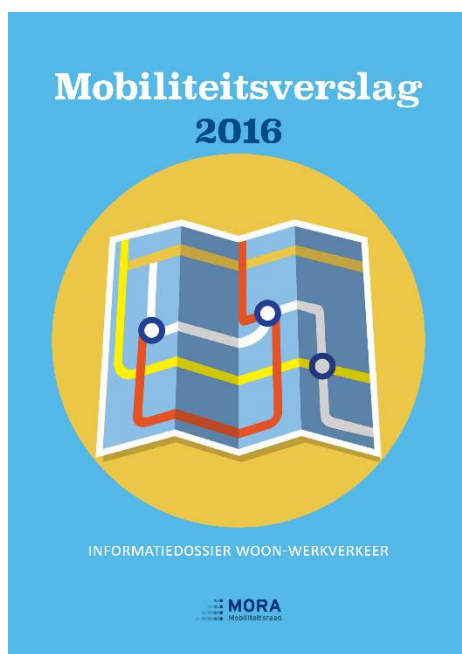

[lees het advies](#)

3 Mobiliteitsverslag

Mobiliteitsverslag 2016

23/09/2016

Het Mobiliteitsverslag 2016 bevat een aantal kerncijfers over de mobiliteit in Vlaanderen. De scope van het verslag is het woon-werkverkeer in Vlaanderen. Niet toevallig een thema dat belangrijk is voor het mobiliteitsmiddenveld en waarover de MORA al herhaaldelijk aanbevelingen formuleerde.

Vanuit verschillende beleidsniveaus worden oplossingen naar voor geschoven om het woon-werkverkeer te verduurzamen zoals het mobiliteitsbudget, de herstructurering van het Pendelfonds en een verdere verduurzaming van de verkeersfiscaliteit.

De verscheiden bevoegdheidsniveaus bemoeilijken het maatschappelijk debat. Daarom bekijkt het verslag de problematiek vanuit diverse perspectieven. Naast mobiliteitseffecten, komen onder meer sociale en fiscale impact, bereikbaarheid van onze economische poorten, de kost voor werknemers en werkgevers en enkele internationale voorbeelden aan bod.

In de rand van de werkzaamheden van het mobiliteitsverslag stelden de secretariaten van de CRB, NAR, ESRBHG, CESW en SERV/MORA ook een inventaris op met gegevens over de kostprijs van het woon-werkverkeer in België.

Contactpersoon

Frank Van Thillo, tel. 02 209 01 20, fvthillo@serv.be

[lees het verslag](#)

Hoofdstuk 4

Overzicht adviezen en publicaties

1 Adviezen

[Advies over de conceptnota basisbereikbaarheid](#) – 26 februari 2016

[Advies begrotingsaanpassing 2016 – Verkeersveiligheidsfonds](#) – 27 april 2016

[Advies onteigeningen van algemeen nut](#) – 29 april 2016

[Advies ontwerp actieplan wegverkeerslawaaï en spoorverkeerslawaaï](#) - 29 april 2016

[Advies aan de bijzondere klimaatcommissie van het Vlaams Parlement](#) – 3 juni 2016

[Advies wijziging Vlaamse Codex Fiscaliteit inzake gecombineerd vervoer](#) – 15 juli 2016

[Advies voorontwerp van decreet houdende diverse fiscale bepalingen](#) - 18 augustus 2016

[Advies herstructurering van WenZ NV en De Scheepvaart NV](#) - 2 september 2016

[Advies over de Werkvennootschap](#) – 02 september 2016

[Advies over de transitiebeheersovereenkomst van De Lijn](#) - 02 september 2016

[Advies betere regelgeving](#) – 30 september 2016

[Advies besluit wijziging Vlaamse Codex Fiscaliteit inzake gecombineerd vervoer](#) – 28 oktober 2016

[Advies over het complex Project toegankelijkheid \(achter\)haven Zeebrugge](#) - 18 november 2016

[Advies over de vergroening van de verkeersfiscaliteit](#) – 16 december 2016

[Advies groenboek Bestuur](#) – 16 december 2016

2 Andere publicaties

[Jaarverslag 2015](#) – 29 april 2016

[Mobiliteitsverslag 2016](#) – 23 september 2016

[Dossier inventaris kostprijs woon-werkverkeer](#) – 12 oktober 2016

Deel 2 Organisatie

Hoofdstuk 1 Wetgeving

Het decreet van 7 juli 2006 houdende de oprichting van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (Belgisch Staatsblad 05/09/2006) regelt onder meer de opdrachten, de samenstelling en de werking van de MORA.

Een verdere concretisering van de samenstelling en werking wordt vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 24 november 2006 tot regeling van de werking van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen.

De rol van de MORA bij de totstandkoming van het Mobiliteitsplan Vlaanderen wordt vastgelegd in het decreet betreffende het mobiliteitsbeleid van 20 maart 2009.

De uitgangspunten voor de realisatie van het mobiliteitsrapport en het jaarlijkse verslag worden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 25 september 2009 betreffende het vijfjaarlijks mobiliteitsrapport en de jaarlijkse verslagen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen.

Hoofdstuk 2 Opdracht en werking

1 Opdracht

De Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) is de strategische adviesraad voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken en adviseert de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over de hoofdlijnen van het beleid en over strategische decreten en besluiten met betrekking tot mobiliteit.

De MORA heeft naast de adviesopdracht aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement ook de opdracht om een jaarlijks mobiliteitsverslag en een vijfjaarlijks mobiliteitsrapport op te stellen.

Tot slot draagt het decreet Mobiliteitsbeleid van 20 maart 2009 de MORA op om de adviezen, opmerkingen en bezwaren uitgebracht in het kader van het participatietraject voor het Mobiliteitsplan Vlaanderen te bundelen en hierover gemotiveerd advies uit te brengen.

2 Werking

De Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) telt 27 leden en een voorzitter.

De SERV-partners zetelen met 12 leden in de Mobiliteitsraad: 6 vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties en 6 vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties. Binnen deze delegatie zetelen naast de vertegenwoordigers van de koepelorganisaties ook vertegenwoordigers van de sectorale organisaties die de private vervoersaanbieders vertegenwoordigen.

Het mobiliteitsmiddenveld wordt vertegenwoordigd door telkens 1 vertegenwoordiger van respectievelijk Komimo (Netwerk Duurzame Mobiliteit), Fietsersbond, Voetgangersbeweging, Bond voor Trein Tram en Busgebruikers, Touring en VAB.

Naast de lokale overheden, vertegenwoordigd door 1 vertegenwoordiger van de VVSG en 1 van de VVP, maken ook 2 vertegenwoordigers van de milieuverenigingen vertegenwoordigd in de Minaraad en 2 vertegenwoordigers van de openbare vervoermaatschappijen De Lijn en de NMBS-groep, deel uit van de MORA.

Tot slot worden op voordracht van de Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken 3 deskundigen aangesteld.

Binnen de MORA zijn 2 vaste commissies opgericht, de commissie Goederenvervoer en de commissie Personenvervoer, die elk bestaan uit leden gespecialiseerd in respectievelijk goederen- en personenvervoer.

Het MORA-secretariaat telt 5 medewerkers en is ondergebracht bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

Hoofdstuk 3 Samenstelling MORA

1 Samenstelling MORA

De Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) bestaat uit zes vertegenwoordigers van de Vlaamse werkgeversorganisaties, zes vertegenwoordigers van de Vlaamse werknemersorganisaties waarin op representatieve wijze de private vervoeraanbieders vertegenwoordigd zijn, één vertegenwoordiger van respectievelijk de VVSG, de VVP en een vertegenwoordiger uit de milieuverenigingen, zetelend in de Minaraad. Er zijn 8 vertegenwoordigers op voordracht van respectievelijk de openbare vervoeraanbieders en de mobiliteitsverenigingen. Ten slotte worden 3 deskundigen aangewezen op voordracht van de Vlaamse ministers, bevoegd voor de openbare werken en de Vlaamse minister, bevoegd voor de mobiliteit. De officiële samenstelling van de MORA is deze die verschenen is in het Belgisch Staatsblad. Deze wordt hieronder weergegeven.

Dagelijks bestuur

Voorzitter

Schalck Daan

Secretaris

Van Thillo Frank

Vertegenwoordigers van de werknemers

Verhoeven Greg, ABVV

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Vandorpe Gilles, Unizo

Vertegenwoordigers van de mobiliteitsverenigingen

Popelier Geert, VAB

Vertriest Miguel, Netwerk Duurzame Mobiliteit

Wonen de vergadering bij met raadgevende stem

Voorzitter MORA-commissie Goederenvervoer

Verkinderen Lode, Transport & Logistiek Vlaanderen

Voorzitter MORA-commissie Personenvervoer

Keppens Mark, Voetgangersbeweging vzw

Leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Coolbrandt Jan, ACV Openbare diensten
Copers Caroline, Vlaams ABVV
Demey Anneleen, Vlaams Regionale ACLVB
Opsomer Johan, ACV Transcom
Repriels Koen, ACV
Stessens Karel, ACOD

Vertegenwoordigers van de werkgevers

De Maegt Isabelle, Febetra
Sannen Goedele, Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Van Der Velden Marleen, Boerenbond
Vandorpe Gilles, UNIZO
Vanfraechem Stephan, Alfaport Antwerpen vzw
Verkinderen Lode, Transport & Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers van De Lijn

De Lijn

Vertegenwoordigers van de NMBS

Sels Gerd, NMBS

Vertegenwoordigers van de milieuverenigingen

Lambregs Jonathan, Bond Beter Leefmilieu vzw
Natuurpunt

Vertegenwoordigers van de mobiliteitsverenigingen

Leroy Stef, Fietsersbond vzw
Keppens Mark, Voetgangersbeweging vzw
Vanseveren Jan, BTTB vzw
Popelier Geert, VAB
Smaghe Danny, Touring
Verriest Miguel, Netwerk Duurzame Mobiliteit

Vertegenwoordigers van de VVP

Van Snick Els, Provincie Oost-Vlaanderen

Vertegenwoordigers van de VVSG

Debruyne Erwin, VVSG

Deskundigen

Macharis Cathy, VUB
Sys Christa, UAntwerpen
Witlox Frank, UGent

Plaatsvervangende leden

Vertegenwoordigers van de werknemers

Aissa Laïla, Vlaamse Regionale ACLVB
Callaerts Kurt, ACV Transcom
Moreels Frank, ABVV
Piens Luc, ACV Transcom
Verhoeven Greg, Vlaams ABVV
Vermorgen Ann, ACV

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Bergers Carine, FBAA
Huybrechts Gert, Vlaamse Confederatie Bouw
Martens Michel, Febiac
Meulemans Bert, Boerenbond
Neyt Johanna, Kamer van Koophandel Halle-Vilvoorde
Steenberghen Pierre, GTL-Taxi

Vertegenwoordigers van De Lijn

Nuytemans Marc, De Lijn

Vertegenwoordigers van de NMBS

Wuyts Bart, NMBS

Vertegenwoordigers van de milieuverenigingen

Bienstman Mathias, Bond Beter Leefmilieu vzw
Mollen Frederik, Natuurpunt

Vertegenwoordigers van de mobiliteitsverenigingen

Aguililla Maria, Touring
De Buck Erik, BTTB vzw
Dhollander Karen, Voetgangersbeweging vzw
Gilté Bert, Netwerk Duurzame Mobiliteit
Junes Joni, VAB
Van Eeckhoudt Mikaël, Fietsersbond vzw

Vertegenwoordigers van de VVP

Vanhee Marc, Provincie Antwerpen

Vertegenwoordigers van de VVSG

Van Driessche Hilde, VVSG

2 Samenstelling MORA - commissie goederenvervoer

Voorzitter

Verkinderen Lode, Transport & Logistiek Vlaanderen

Vertegenwoordigers

Vertegenwoordigers van de werknemers

De Brouwer René, ABVV
Demey Anneleen, ACLVB
Moreels Frank, ABVV
Opsomer Johan, ACV
Repriels Koen, ACV
Verhoeven Greg, ABVV

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Cools Els, UNIZO
De Maegt Isabelle, Febetra
Sannen Goedele, Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Van Aken Eliene, Voka-Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland
Vandorpe Gilles, UNIZO
Vanfraechem Stephan, Voka-Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland

Vertegenwoordigers van De Lijn

Nuytemans Marc, De Lijn

Vertegenwoordigers van de NMBS

Van Laer Lucia, Infrabel
Wuyts Bart, NMBS

Vertegenwoordigers van milieuverenigingen

Lambregs Jonathan, Bond Beter Leefmilieu vzw

Vertegenwoordigers van de mobiliteitsverenigingen

Gilis Piere, BTTB vzw
Keppens Mark, Voetgangersbeweging
Leroy Stef, Fietsersbond
Smaghe Danny, Touring
Vertriest Miguel, Netwerk Duurzame Mobiliteit

Vertegenwoordigers van de VVP

Van Snick Els, VVP

Vertegenwoordigers van de VVSG

Debruyne Erwin, VVSG

Deskundigen

Macharis Cathy, VUB
Sys Christa, UAntwerpen
Witlox Frank, UGent

Externe deskundigen

Coeck Chris, Havenbedrijf Antwerpen
De Troeyer Sara, W&Z
Geysels Liesbeth, VIL
Merckx Jean-Pierre, Vlaamse Havencommissie

3 Samenstelling MORA - commissie personenvervoer

Voorzitter

Keppens Mark, Voetgangersbeweging vzw

Vertegenwoordigers

Vertegenwoordigers van de werknemers

De Brouwer René, ABVV
Demey Anneleen, ACLVB
Repriels Koen, ACV
Vael Thomas, ACV
Verhoeven Greg, ABVV

Vertegenwoordigers van de werkgevers

Bergers Carine, FBAA
Cools Els, UNIZO
Mannaerts Yves, FBAA
Martens Michel, Febiac
Sannen Goedele, Voka-Vlaams Netwerk van Ondernemingen
Steenbergen Pierre, GTL-Taxi
Vandorpe Gilles, UNIZO

Vertegenwoordigers van De Lijn

Nuytemans Marc, De Lijn

Vertegenwoordigers van de NMBS

Rombauts Anita, NMBS
Wuyts Bart, NMBS

Vertegenwoordigers van milieuverenigingen

Bienstman Mathias, BBL

Vertegenwoordigers van de mobiliteitsverenigingen

De Buck Erik, BTTB vzw
Junes Joni, VAB
Leroy Stef, Fietsersbond vzw
Popelier Geert, VAB
Smaghe Danny, Touring
Vanseveren Jan, BTTB vzw
Verriest Miguel, Netwerk Duurzame Mobiliteit

Vertegenwoordigers van de VVP

Vanhee Marc, VVP

Vertegenwoordigers van de VVSG

Debruyne Erwin, VVSG

Deskundigen

Witlox Frank, UGent

Externe deskundigen

Christiaens Jan, Mobiel 21
Hermans Elke, Steunpunt MOW
Klynen Eddy, VSV

Lannoo Steven, ICB
Lauwers Dirk, UGent
Meuleman Angelo, Taxistop
Ophalvens Ellen, Okra
Pans Michèle, CRB
Van Mierlo Joeri, VUB
Verbruggen Raf, De Ambrassade
Vermeiren Jos, Federauto
Willems Joris, Verkeerskunde en mobiliteit HSV
Wouters Luc, Gezinsbond

Hoofdstuk 4 Medewerkers

Voorzitter

Schalck Daan

Secretaris

Van Thillo Frank

Studiedienst

Bonnarens Hans

De Meyer Koen

Milo Nico

Wuyts Ann

Administratie

Van den Heuvel Lieve

Afkortingenregister

BIV	Belasting op de Inverkeerstelling
BIVV	Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid
CRB	Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
ENO	Departement Energie, Natuur en Omgevingsbeleid
ESRBHG	Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
LBC-NVK	Landelijke Bediendencentrale - Nationaal Verbond voor Kaderleden
LEZ	Lage Emissiezones
LNE	Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
LZV	Langere en Zwaardere Vrachtautocombinatie
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
MORA	Mobiliteitsraad van Vlaanderen
MOW	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
RESOC	Regionaal Economisch Sociaal Overlegcomité
RUP	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen